

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/75/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2324010232
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2324010232.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Rudolfa Botta, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a iné, o odvolaniach prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta a obžalovaného voči výroku o treste rozsudku Okresného súdu Galanta z 20. januára 2025, č. k. 1T/17/2024-939, na verejnom zasadnutí konanom 20. januára 2026 v Trnave, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu u obžalovaného A. B., nar. XX. XXXXX XXXX.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný A. B., nar. XX. XXXXX XXXX v C., Rumunská republika, trvalé bydlisko C., A. A. XX, Rumunská republika,

o d s u d z u j e

podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 (ďalej len Trestný zákon, za použitia § 36 písm. k), písm. l), § 38 ods. 2, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 39 ods. 5 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon uloženého trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. b) Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest prepadnutia veci :

- 3 balenia odkvapových žlabov, antracitovej farby o dĺžke 2 m
- 3 balenia odkvapových žlabov, hnedej farby o dĺžke 2 m
- 20 ks odkvapových žlabov (17 ks hnedej, 3 ks antracitovej farby) rozbalené, narezané na rôzne dĺžky
- 6 ks zvodov o dĺžke 2 m, rôznej farby
- 16 ks rohový diel rôznej farby
- 3 ks rohový diel antracitovej farby
- 1 balenie žlabový kotlík - antracitovej farby
- 2 balenia žlabový kotlík - hnedej farby
- 1 balenie kolená antracitovej farby (5 ks v balení)
- 1 balenie kolená hnedej farby (5 ks v balení)
- 5 ks kolená hnedej farby
- 1 ks hliníkový rebrík
- 1 ks čierno - žltý, plastový kufor s náradím
- 2 ks krabice s tmelmi, farbami (sprej) a háky na ríny

Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva Slovenská republika.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá aj trest vyhostenia vo výmere 5 (päť) rokov.

III. Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B.,
XXXXX XXXX, zamieťa.

nar. XX.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Galanta (ďalej len okresný súd) rozsudkom zo 20. januára 2025, č. k. 1T/17/2024-939 (ďalej len napadnutý rozsudok), uznal A. B., nar. XX. XXXXX XXXX (ďalej len obžalovaný) za vinného v bode 1/ rozsudku zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona účinného v čase vyhlásenia rozsudku (ďalej len Tr. zák.) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. a v bodoch 1/ a 2/ rozsudku z pokračovacieho zločinu úžery spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 235 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. na skutkom základe tam uvedenom.

2. Okresný súd za to obžalovanému uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 36 písm. j), písm. k), písm. l), § 38 ods. 2, § 41 ods. 2, § 56 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. úhrnný peňažný trest vo výške 18.000 (osemnásť tisíc) eur. Súčasne postupom podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol obžalovaným úmyselne zmarený, mu okresný súd uložil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov. Okrem toho obžalovanému podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. uložil aj trest vyhostenia vo výmere 5 (päť) rokov a podľa § 60 ods. 1 písm. b) Tr. zák. aj trest prepadnutia vecí opísaných vo výroku napadnutého rozsudku.

3. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej len prokurátor) voči nemu zahlásil odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného. Obžalovaný sa k opravnému prostriedku nevyjadril, no neskôr zahlásil prostredníctvom svojej obhajkyne Mgr. et Mgr. Lívie Šouc Kostovej (ďalej len obhajkyňa) odvolanie čo do výroku o treste písomným podaním doručeným okresnému súdu 4. februára 2025.

4. Prokurátor zahlásené odvolanie odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 13. februára 2025. V ňom uviedol, že sa nestotožňuje s výrokom o treste napadnutého rozsudku. Citujúc ust. § 34 ods. 1, ods. 6 a § 56 ods. 3 Tr. zák. tvrdil, že uložený peňažný trest považuje za nezákonný a neprimeraný povahy a závažnosti spáchaného skutku, okolnostiam prípadu, osobe páchatela, jeho pomerom a možnostiam jeho nápravy, teda v rozpore s vyššie cit. ustanovenia zákona. Podľa jeho názoru neboli dané okolnosti, ktoré by umožňovali prijať záver, že na nápravu páchatela a ochranu spoločnosti bude postačovať tzv. alternatívny trest. Pokiaľ ide o povahu a závažnosť činu, je potrebné konštatovať, že obžalovaný spáchal okrem iného násilný zločin lúpeže, teda úmyselný trestný čin vysokej závažnosti, zjavne vyššej ako v prípade prečinu, s vysokou trestnou sadzbou 7 až 12 rokov trestu odňatia slobody. Zároveň išlo o konanie v tzv. priamom úmysle, teda z hľadiska zavinenia o najzávažnejšiu formu zavinenia. Napokon, čin bol spáchaný (v bode 1/) na 86 ročnom dôchodcovi, čo predstavuje obzvlášť odsúdeniahodné konanie, ktoré si zasluhuje osobitnú pozornosť súdu a uloženie takého trestu, ktorý bude zabezpečovať dôsledné naplnenie účelu trestu, vrátane odradenia iných od páchania obdobných trestných činov. Z hľadiska okolnosti prípadu prokurátor konštatoval, že obžalovaný upustil od trestnej činnosti v dôsledku zadržania políciou, keď z vykonaného vyšetrovania vyplynulo, že mal v úmysle v trestnej činnosti pokračovať. Ohľadom osoby páchatela poukázal prokurátor na skutočnosť, že obžalovaný už bol v roku 2015 na území Slovenskej republiky právoplatne odsúdený za zločin podľa § 194 ods. 3 Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu. Bolo teda preukázané, že ani podmienený trest odňatia slobody nesplnil u neho svoj účel a neodradil ho od toho, aby po uplynutí skúšobnej doby ako osoba, ktorá nemá na území SR žiadne rodinné, majetkové, ani iné väzby, opätovne pricestoval na územie SR a spáchal tu násilný zločin na dôchodcovi. Nie je potom najmenší logický predpoklad domnievať sa, že účel trestu za násilný zločin u menovaného môže naplniť tzv. alternatívny trest. Predchádzajúce odsúdenie sa navyše týkalo skutku obdobnej povahy, ktorý spočíval v podobnom spôsobe konania, kedy mal obžalovaný rovnako pod zámienkou opráv odkvapových rúr žiadať od poškodeného neprimeranú finančnú sumu a mal s ďalšími spolupáchateľmi, poškodeného vo vyššom veku okradnúť o 1.250 eur, pri porušení jeho domovej slobody, teda hoci právna kvalifikácia skutku bola iná, vzhľadom na mierne odlišnosti, podstata konania, za ktoré už bol v minulosti odsúdený na tzv. podmienený trest odňatia slobody, bola obdobná. Nie je zrejmé, prečo súd napriek uvedenému odsúdeniu dospel k záveru, že obžalovaný viedol v minulosti

riadny život a priznal mu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. Uvedená poľahčujúca okolnosť bola priznaná nesprávne. Súd tiež neprihliadol na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., čo nijakým spôsobom neodôvodnil a rozhodnutie je v tomto ohľade arbitrárne. V predmetnej trestnej veci podľa názoru prokurátora neboli splnené podmienky umožňujúce dospieť k záveru, že by uloženie iného trestu ako trestu peňažného nebolo potrebné, a teda súd nemohol uložiť peňažný trest ako trest samostatný, ale bol povinný uložiť aj iný trest, pričom podľa § 34 ods. 6 Tr. zák. bol povinný ako iný trest uložiť jedine trest odňatia slobody. Ak potom súd uložil peňažný trest spolu s trestom vyhostenia, bol porušený zákon, ktorý v zmysle vyššie cit. ustanovení vyžadoval uloženie trestu odňatia slobody.

Z uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Trnave v zmysle ust. § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste u tohto obžalovaného a aby v zmysle ust. § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému uložil trest odňatia slobody v trvaní najmenej 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, eventuálne s prihliadnutím na učené vyhlásenie o vine, a teda s použitím § 39 ods. 5 Tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby v primeranej výške. Zároveň žiadal obžalovanému uložiť súčasne aj peňažný trest a trest vyhostenia.

5. K podanému odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojej obhajkyne písomným podaním doručeným okresnému súdu 26. novembra 2024.

6. Vo vyjadrení uviedol, že mu mala byť priznaná aj ďalšia poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., nakoľko aktívne napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, čomu svedčí aj spisový materiál, z ktorého vyplýva, že dňa 23.11.2023 o 09.00 hod. ako podozrivý vykonal previerku výpovede na mieste, pričom aktívne spolupracoval, uviedol a ukázal všetky jemu známe okolnosti. Obžalovaný ďalej citoval ust. § 34 ods. 6 Tr. por. s tým, že jeho aplikácia prichádza do úvahy za predpokladu absencie inej, všeobecne záväznej právnej normy, ktorá má povahu tzv. lex specialis a v zmysle právnej zásady „lex specialis derogat lex generalis“ poukázal na ust. § 56 a § 57 Tr. zák., ktoré explicitným spôsobom upravujú problematiku možnosti/nemožnosti uloženia peňažného trestu ako alternatívnej sankcie v kontexte zásad restoratívnej justície. Rozoberajúc dikciu ust. § 56 ods. 1 Tr. zák. s prihliadnutím na povahu skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý mu bol uložený peňažný trest, je podľa obžalovaného evidentné, že tento má povahu úmyselného trestného činu a súčasne s prihliadnutím na ust. § 188 ods. 1 Tr. zák. je evidentné, že medzi obligatórne znaky skutkovej podstaty lúpeže nevyhnutne patrí pohnútká páchatel'a trestného činu „zmocniť sa cudzej vecí“ ergo získať majetkový prospech.

6.1. Obžalovaný ďalej argumentoval, že v ust. § 56 ods. 2 Tr. zák. je osobitným spôsobom normovaná možnosť uloženia peňažného trestu, ktorá norma jednoznačne používa kruciálne odlišné diferenciačné kritériá prípustnosti jej aplikácie. V zmysle cit. ust. je možné uložiť peňažný trest za kumulatívneho splnenia nasledovných podmienok (i) nie sú splnené predpoklady upravené v ustanovení § 56 ods. 1 Tr. zák., (ii) je možné ho uložiť iba za prečin alebo zločin, ktorý nie je obzvlášť závažným zločinom, (iii) vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, okolnosti prípadu, osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť nápravy nepodmienečný trest odňatia slobody neukladá. V kontexte systematického a logického výkladu je podľa obžalovaného evidentné, že zatiaľ čo ust. § 56 ods. 2 Tr. zák. explicitne vylučuje uloženie peňažného trestu v prípade obzvlášť závažného zločinu, ust. § 56 ods. 1 Tr. zák. uvedené nepredvída (argumentum a contrario) a obmedzuje sa iba na úmyselný trestný čin majetkového charakteru. S poukazom na uvedené je obžalovaný toho názoru, že ust. § 56 ods. 1 Tr. zák. (na rozdiel od ust. § 56 ods. 2 Tr. zák.) nevyklučuje uloženie peňažného trestu ani v prípade, ak bol spáchaný obzvlášť závažný trestný čin, ide o špeciálne ustanovenie, a súčasne o naplnenie hypotézy právnej normy ustanovenia § 34 ods. 6 Tr. zák., resp. ide o situáciu, kedy zákon ustanovuje inak. Ak teda v kontexte logického výkladu dotknutých noriem za pomoci argumentu opačného významu pripustíme, že ust. § 56 ods. 1 Tr. zák. je možné v kontexte systematického usporiadania noriem Tr. zák. aplikovať aj na obzvlášť závažný zločin, v takom prípade je vylúčená aplikácia ustanovenia § 34 ods. 6 Tr. zák. a to na základe už spomenutej príčiny, keďže zákon ustanovuje inak. Rovnako je obžalovaný toho názoru, že peňažný trest by v jeho (konkrétnom) prípade nebolo možné uložiť len za podmienky uvedenej v § 56 ods. 6 Tr. zák., že by sa tým zmarila možnosť náhrady škody spôsobenej trestným činom. Poukazuje však na to, že celá škoda bola uhradená a v súčasnosti neexistujú žiadne pohľadávky, ktoré by si mohli poškodení uplatniť, teda aplikácia peňažného trestu je prípustná. Pomer závažnosti a dôsledkov jeho konania je úmerný uloženému peňažnému trestu. Uloženie nepodmienečného trestu by bolo neprímerane prísne.

6.2. Ak by sa odvolací súd nestotožnil s vyššie uvedeným, obžalovaný poukázal na to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje u neho aj trest kratšieho trvania, preto je možné

uložiť mu trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom. Z tohto dôvodu navrhol odvolaciemu súdu, aby aplikoval aj ust. § 39 Tr. zák. v zmysle zásady individualizácie trestu. Aplikácia tohto mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia je podľa neho odôvodnená výraznejšou prevahou poľahčujúcich okolností a podporená aj postojom obžalovaného k prejednávanej trestnej činnosti, ako aj inými okolnosťami v súvislosti s náhradou škody. Jedná sa o také okolnosti, ktoré sa pri posudzovanej trestnej činnosti bežne nevyskytujú alebo len v ojedinelých prípadoch. Nie je vylúčené, aby mimoriadnymi pomermi páchatel'a bol súhrn viacerých okolností, ktoré by inak samostatne napĺňali znaky poľahčujúcich okolností. Mimoriadne okolnosti prípadu, ktoré môžu odôvodniť zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu vzhliada aj v tom, že má dve maloleté deti (nar. XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX), ktoré sú na neho odkázané, rovnako ako aj jeho manželka, ktorá má zdravotné problémy. V nedávnej minulosti absolvovala operáciu štítnej žľazy, avšak jej zdravotný stav sa zlepšil len minimálne. V súčasnosti pokračuje v liečbe a ďalších vyšetreniach, pričom je možné, že bude potrebná ďalšia operácia. V prípade uloženia nepodmienečného trestu vyjadruje presvedčenie, že takýto trest bude mať negatívny dopad na celú rodinu, najmä mal. deti, na manželkinu liečbu a prognózu zlepšenia jej zdravotného stavu. V tomto kontexte navrhuje vykonať dôkaz – výsluch manželky. Rovnako tak sa domnieva, že sú splnené podmienky aj pre aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 5 Tr. zák. Podľa § 39 ods. 3 písm. d) Tr. zák., pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako 2 roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň 5 rokov. Za daného stavu, vzhľadom na okolnosti prejednávaneho činu navrhuje odvolaciemu súdu, aby mu uložil trest odňatia slobody v konečnej výmere 3 rokov, pri zákonom obmedzení podľa § 39 ods. 3 písm. d) Tr. zák. s podmiennečným odkladom na 5 rokov a s uložením probačného dohľadu na skúšobnú dobu vo výmere 5 rokov v členskej krajine EÚ. Takto uložený trest môže byť považovaný za trest primeraný, zodpovedajúci všetkým kritériám uvedeným v § 34 Tr. zák. a zároveň spĺňajúci hľadiská tak individuálnej ako aj generálnej prevencie. Ak podľa názoru odvolacieho súdu sú splnené všetky zákonné podmienky pre uloženie trestu vyhostenia obžalovanému z územia Slovenskej republiky, navrhuje uložiť mu trest vyhostenia vo výmere 10 rokov. Takto uložená kombinácia trestov podľa obžalovaného zabezpečí tak ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní trestnej činnosti, vytvorí podmienky na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Uložený trest súčasne vyjadruje i morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

6.3. S poukazom na vyššie uvedené obžalovaný navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por. Alternatívne žiadal rozhodnúť spôsobom opísaným vyššie v texte.

7. Obžalovaný v písomne zdôvodnenom odvolaní uviedol, že napadnutý rozsudok vo výroku o treste považujem za správny, spravodlivý, zákonný zodpovedajúci základným zásadám ukladania trestu, s výnimkou toho, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu nezohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmena n) Tr. zák. a poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. b) Tr. zák.

7.1. Pokiaľ ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., táto mu mala byť priznaná napriek tomu, že v prípravnom konaní nenapomáhal OČTK pri objasňovaní trestnej činnosti a vyhlásenie o vine urobil až na hlavnom pojednávaní. Tento záver má podľa neho oporu v judikatúre súdov SR, a to jednak súdov prvej inštancie, krajských súdov ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom obžalovaný v odvolaní následne citoval jednotlivé state z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 25. októbra 2016, sp. zn. 4Tdo 63/2016, uznesenia Krajského súdu v Trenčine zo 16. mája 2016, sp. zn. 23To/22/2016, rozsudku Krajského súdu v Trenčine z 23. augusta 2017, sp. zn. 3To/67/2017, rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. marca 2018, sp. zn. 2To/16/2018 a rozsudku Okresného súdu Malacky z 18. septembra 2017, sp. zn. 3T/23/2017.

7.2. Pokiaľ ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. b) Tr. zák., obžalovaný pripustil určitú polemiku, avšak tvrdí, že najväčší podiel na skutkoch, ktoré sa mu kladú za vinu mal nedostatok jeho vedomostí a skúsenosti. Poukázal na to, že je cudzinec s jazykovou bariérou, inou kultúrou a mentalitou, s odlišným sociálnym prejavom a postojom a rovnako tak s inými zaužívaným obchodnými a inými zvyklosťami. Dnes vie, že to čo je pre neho štandard, pre niekoho môže byť nad rámec bežného vzorca správania. Nechce sa týmto žiadnym spôsobom vyvíňovať, len chce určitým spôsobom nasvietiť na okolnosti skutkov, ktoré sa mu kladú za vinu.

7.3. V odvolaní ďalej namietal výmeru náhradného trestu ako neprimeraná, avšak tvrdí, že zmena tohto výroku nie je pre neho podstatná pre prípad uloženia úhrnného peňažného trestu, nakoľko uložený peňažný trest vykoná tak ako mu bude určený.

7.4. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti obžalovaný v konečnom návrhu žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil a rozhodol sám postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. tak, že ho odsúdi podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 36 písm. b), písm.

j), písm. k), písm. l), písm. m), § 38 ods. 2, § 41 ods. 2, § 56 ods. 1. ods. 3 Tr. zák. účinného v čase vyhlásenia na úhrnný peňažný trest vo výške 15.000 eur. Zvyšné výroky svojím odvolaním nenapáda.

8. Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní prokurátora 10. júna 2025.

9. Za účelom prejednania odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia najskôr na 16. decembra 2025, ktorý úkon musel byť pre neprítomnosť obžalovaného odročený. Ďalšieho termínu verejného zasadnutia určeného na 20. januára 2026 sa zúčastnil prokurátor krajskej prokuratúry a obhajkyňa obžalovaného, ktorá ešte pred úkonom doručila súdu výslovný súhlas obžalovaného s konaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Krajský súd tak postupom podľa § 293 ods. 6, ods. 7 Tr. por. vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného, keďže na tento postup boli splnené zákonné podmienky.

Krajský súd na verejnom zasadnutí dokazovanie nedoplňal, nakoľko v odvolaní navrhnutý dôkaz výsluchom manželky obžalovaného považoval pre rozhodnutie o treste za nadbytočný a žiadne iné návrhy na doplnenie dokazovania neboli.

V rámci konečných návrhov prokurátor krajskej prokuratúry navrhol ich odvolaniu vyhovieť a rozhodnúť v zmysle konečného návrhu uvedeného v písomnom odôvodnení odvolania. Odvolanie obžalovaného navrhol ako nedôvodné zamietnuť. Obhajkyňa obžalovaného v konečnom návrhu zdôraznila niektoré skutočnosti uvedené v písomne odôvodnenom odvolaní, ako aj vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora a žiadala rozhodnúť spôsobom uvedeným v písomne odôvodnenom odvolaní.

10. Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por., ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

11. Krajský súd ako súd odvolací na podklade podaného odvolania preskúmal napadnutý rozsudok a zistil, že odvolanie podali prokurátor a obžalovaný ako oprávnené osoby, v zákonom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Následne s poukazom na ust. § 317 ods. 1 Tr. por. krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že dôvodné je iba odvolanie prokurátora. Ku konaniu, ktoré výroku o treste predchádzalo

12. Pokiaľ ide o správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému výroku o treste, v tomto smere žiadne námietky odvolateľa neuplatnilo a chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., krajský súd vlastným prieskumom nezistil. Naopak, zo zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že okresný súd dokazovanie ohľadom výroku o treste vykonal procesne správne a v rozsahu dostatočnom pre stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie. K výroku o treste všeobecne

13. Pokiaľ ide o napadnutý výrok o treste, krajský súd považuje za potrebné na úvod pripomenúť niektoré teoretické východiská rozhodné pre ukladanie trestu.

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. Zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred spáchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnuť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnuť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatela o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatela alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery za trestné činy podľa § 213, § 233, § 237, § 254, § 261, § 262, § 266, § 276 ods. 4, § 277 ods. 4, § 277a ods. 3, § 326, § 330 a 334, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie súd prihliada aj na to, aby trest zabezpečil ochranu finančných záujmov Európskej únie. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom, ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatela i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatelom či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatela neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel oprávnene nemôže považovať za spravodlivé.

Páchateľ je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

K výroku o treste konkrétne

14. Prokurátor v odvolaní označil uložený trest za neprimerane mierny, obžalovaný naopak za neprimerane prísny, pričom žiadal o jeho zmiernenie. Skôr ako krajský súd dá odpovede na otázku prísnosti uloženého trestu, musel preskúmať, či bol trest uložený v súlade so zákonom.

15. Pokiaľ ide o pomer a mieru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, okresný súd u obžalovaného správne ustálil existenciu dvoch poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), písm. k) Tr. zák., že sa priznal k spáchaniu trestných činov a úprimne ich oľutoval a že dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu. Tieto okolnosti žiadna zo strán v odvolaniach ani nenamietala.

16. Nesprávne však okresný súd obžalovanému priznal aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. por., že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život. Priznaniu tejto okolnosti bráni odsúdenie obžalovaného vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 1T/80/2015, lebo hoci sa obžalovaný v tejto veci v skúšobnej dobe určenej mu pri podmieňnom odsúdení osvedčil a aktuálne sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, tak to neznamená, že sa v minulosti úmyselnej trestnej činnosti nedopustil. Zahladením odsúdenia, alebo zákonnou fikciou neodsúdenia, totiž právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin (R 71/1975).

17. Nedôvodne sa obžalovaný v odvolaní domáhal poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. b) Tr. zák., že spáchal trestný čin v dôsledku nedostatku vedomostí alebo skúseností. Obžalovaný v odvolaní pripúšťa určitú polemiku ohľadom jej priznania, či nepriznania. Na rozdiel od obžalovaného má v tomto krajský súd úplne jasno. Táto poľahčujúca okolnosť obžalovanému s určitosťou nepatrí. Obžalovaný nielen vzhľadom na svoj vek v čase činu, ale predovšetkým zo svojho minulého odsúdenia za obdobné konanie veľmi dobre vedel, že nátlakové konanie na objednávateľa diela s cieľom dosiahnuť zaplatenie ceny diela nie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, toľž nie, ak je pritom voči objednávateľovi, ktorý je vyššieho veku, použité aj fyzické násilie. Takéto konanie je trestné v celej Európskej únii, Rumunsko nevyvímajúc. Z pohľadu krajského súdu preto argumenty obžalovaného, že je cudzinec s jazykovou bariérou, inou kultúrou a mentalitou, s odlišným sociálnym prejavom a postojom a rovnako tak s inými zaužívaným obchodnými a inými zvyklosťami, vôbec neobstoja.

18. A nedôvodne sa obžalovaný domáhal aj ďalšej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák., že napomáhal orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti. V tomto prípade obžalovaný v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného využil svoje zákonné právo a odmietol k veci vypovedať, ergo žiadne napomáhanie orgánom činným v trestnom konaní sa z jeho strany nekonalo. Len za vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní mu túto poľahčujúcu okolnosť priznať nemožno. Krajský súd tento záver opiera o Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod R 44/2017. Rozsudky s iným právnym názorom, na ktoré poukazoval obžalovaný v odvolaní, nie sú pre krajský súd záväzné.

19. Pokiaľ prokurátor poukazoval na absenciu odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k nepriznaniu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., činil tak dôvodne. Absentujúce úvahy krajský súd dopĺňa s tým, že nakoľko obžalovaný spáchal vo viacčinnom súbehu dva trestné činy dvomi skutkami, z ktorých oba sú zločinmi, správne mu okresný súd ukladal trest s použitím tzv. asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. V takom prípade správne okresný súd obžalovanému priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák. nepriznal z dôvodu zákazu dvojitého pričítania tej istej okolnosti vyjadrenej v ust. § 38 ods. 1 Tr. zák. (k tomuto viď stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 104/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod R 1/2011).

20. Správne postupoval okresný súd aj vtedy, keď obžalovanému, ktorý spáchal dva trestné činy, ukladal podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný, teda za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s trestnou sadzbou trestu odňatia slobody od 7 rokov do 12 rokov, modifikovanou v zmysle ust. § 41 ods. 2 Tr. zák. (tzv. asperačná zásada) zvýšením hornej hranice o jednu tretinu, t. j. na 15 rokov.

21. Pokiaľ ide o druh trestu, krajský súd sa stotožňuje s odvolacími námietkami prokurátora, že trest uložený obžalovanému napadnutým rozsudkom je neprimerane mierny. Vzhľadom na okolnosti prípadu, počet a závažnosť trestnej činnosti ako aj osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, je aj podľa mienky krajského súdu nevyhnutné na obžalovaného dôsledne pôsobiť výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody. Správne prokurátor v tomto smere poukázal na fakt, že obžalovaný spáchal až dva závažné úmyselné trestné činy napriek tomu, že už bol za zločin a prečin na území Slovenskej republiky odsúdený na podmienečný trest odňatia slobody. V minulosti sa pritom dopustil protiprávneho konania na obdobnom základe, ako správne prízvukoval prokurátor. Napriek tomu, že sa v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia osvedčil, je evidentne zrejmé, že obžalovaného tento alternatívny trest k nepodmienečnému trestu odňatia slobody neodradil od opakovania trestnej činnosti, ktorá navyše u neho ešte aj vygradovala do použitia fyzického násillia voči osobe vyššie veku s úmyslom zmocniť sa jeho peňazí. Aktuálne tak niet racionálneho dôvodu sa domnievať, že by akýkoľvek ďalší alternatívny trest (peňažný) k väzeniu splnil účel sledovaný zákonom, tu najmä z hľadiska individuálnej prevencie. Z tohto dôvodu krajský súd aj odvolacie námietky obžalovaného, v rámci ktorých sa domáhal uloženia miernejšieho trestu, vyhodnotil ako nedôvodné.

22. Pokiaľ ide o samotnú výmeru trestu, krajský súd obžalovanému za ním realizované vyhlásenie o vine, ktoré bolo z hľadiska ďalšieho postupu významné, keďže v rozsahu jeho neodvolateľného priznania sa nevykonalo kontradiktórne hlavné pojednávanie, v dôsledku čoho sa podstatne urýchlilo rozhodovanie v tejto trestnej veci, uložil s použitím ust. § 39 ods. 5 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody mimoriadne znížený o celú jednu tretinu, teda vo výmere štyri roky a osem mesiacov.

Trest v tejto výmere zo zákona musí byť nepodmienečný, nakoľko podmienečne odložiť možno len výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúci štyri roky.

Podmienečný trest odňatia slobody, ktorého sa ako alternatívy k peňažnému trestu domáhal obžalovaný, by mu bolo možné ukladať len za súčasného použitia mimoriadneho zmierňujúceho ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. Dôvody na aplikáciu ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. ale krajský súd nevzhladol ani v okolnostiach prípadu, ani v osobe obžalovaného.

23. Takto individualizovaný trest zohľadňuje ako počet, tak aj závažnosť súdených trestných činov, rovnako aj formu zavinenia, spôsobený následok, postoj obžalovaného k trestnej činnosti vrátane jeho vyhlásenia o vine, pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a v neposlednom rade aj osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy. Krajský súd sa domnieva, že práve takto uložený trest zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle ust. § 34 Tr. zák., teda že je trestom primeraným a spravodlivým, ktorý splní svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň morálne odsúdi konanie obžalovaného.

K tzv. vonkajšej (súdnej) diferenciacii

24. Čo sa týka spôsobu výkonu uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, krajský súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa ust. § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., keďže obžalovaný dosiaľ vo výkone trestu odňatia slobody nebol.

K neuloženiu peňažného trestu

25. Hoci zákonné podmienky na uloženie peňažného trestu popri nepodmienečnom treste odňatia slobody v zmysle ust. § 56 ods. 1 Tr. zák. splnené boli, keďže sa obžalovaný súdenými trestnými činmi snažil získať majetkový prospech, krajský súd k tomuto kroku nepristúpil. Ukladanie peňažného trestu popri viacročnom nepodmienečnom treste odňatia slobody ako žiadal prokurátor v odvolaní totiž považoval vo vzťahu k obžalovanému za postup neprimerane prísny. Predsa len majetkový prospech získaný trestnou činnosťou bol u obžalovaného neutralizovaný náhradou škody poškodeným a tiež ide o živiteľa rodiny, ktorej bude finančný príjem obžalovaného počas jeho výkonu trestu odňatia slobody chýbať. V snahe zabezpečiť čo najmenší vplyv na rodinu obžalovaného preto krajský súd v zmysle ust. § 34 ods. 3 Tr. zák. k uloženiu peňažného trestu nepristúpil.

K ostatným výrokom

26. Výrok o treste rozsudku je len jeden, tvorí jeden celok aj vtedy, ak pozostáva z viacerých dielčích výrokov. Preto aj keď odvolatelia uloženým trestom prepadnutia veci a vyhostenia žiadne chyby nevytýkali, bolo povinnosťou krajského súdu preskúmať oba tieto dielčie výroky z hľadiska ich zákonnosti a odôvodnenosti. Odvolacím prieskumom krajský súd zistil, že oba výroky zodpovedajú stavu veci a zákonu, preto ich krajský súd bez ďalšieho prevzal aj do svojho rozhodnutia. A keďže boli v napadnutom rozsudku aj náležite odôvodnené, tak v podrobnostiach krajský súd odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Záverečné zhrnutie

27. Na základe prezentovaných úvah krajský súd vyhodnotil odvolanie prokurátora ako dôvodné, v dôsledku čoho v napadnutom rozsudku zrušil celý výrok o treste a spôsobe jeho výkonu a keďže to dôkazná situácia umožňovala, tak vo veci sám rozhodol spôsobom uvedeným v enunuciáte. Naproti tomu odvolanie obžalovaného vyhodnotil ako nedôvodné, preto ho postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol.

28. Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.